

Белорусский государственный университет

Филологический факультет

Кафедра китайской филологии

Аннотация к дипломной работе

Табу и эвфемизмы в китайском и русском языках

Кулипа Людмила Игоревна

Руководитель Тиханович Екатерина Вячеславовна

2020

РЕФЕРАТ

Кулипа Людмила Игоревна

Табу и эвфемизмы в китайском и русском языках

Структура работы: работа состоит из введения, двух глав, заключения, списка использованных источников.

Объём: 58 с., список использованных источников – 67 позиций.

Ключевые слова: табу, эвфемизмы, сопоставительный анализ, китайский язык, проблема эвфемизации, тематическая группа, русская лингвокультура, китайская лингвокультура.

Цель работы: изучение эвфемии как лингвокультурного феномена и проведение сравнительно-сопоставительного анализа табу и эвфемизмов в китайском и русском языках.

Объект исследования: авторская картотека, полученная путем сплошной выборки эвфемизмов из русских и китайских художественных и публицистических произведений, материалы из словарей.

Методы исследования: описательный, включающий приемы наблюдения, описания, количественных подсчетов и сопоставления; сравнительно-исторический метод; приемы сопоставительного, компонентного и контекстуального анализов.

Полученные результаты и их новизна: была дана характеристика понятий табу и эвфемизмов в работах отечественных (К.Н. Зеленин, А.М. Кацев, Л.П. Крысин, Е.И. Алещенко, В.П. Москвин, А.А. Реформатский, Е.П. Сеничкина) и зарубежных исследователей (Л.Н. Саакян, З. Фрейд, Чжан Чань, Шуай Вэньси, Чжан Гунгуй, Ли Цзюньхуа); были рассмотрены способы эвфемизации в русском и китайском языках, а также выделены их национально-культурные особенности происхождения и коммуникативные цели использования. В результате исследования был проведен сравнительно-сопоставительный анализ табу и эвфемизмов на основе китайского и русского языков, были сопоставлены тематические группы эвфемизмов исследуемых языков, установлены сходства и различия эвфемистических единиц с точки зрения их тематической отнесенности.

Новизна работы состоит в том, что было проведено тщательное сравнительно-сопоставительное исследование табу и эвфемизмов на основе языков, относящихся к разным языковым семьям и имеющим существенные различия в фонетическом, грамматическом, национально-культурном аспектах. На текущий момент специальных сопоставительных работ на материале русского и китайского языков насчитывается очень мало.

Актуальность темы исследования определяется, с одной стороны, недостаточной изученностью лингвокультурных особенностей эвфемии, в том числе сравнительно-сопоставительного аспекта эвфемизации речи на материале русского и китайского языков. С другой стороны, в последнее время, несмотря на изученность эвфемизмов в лексическом плане, мы не обнаружили более или менее основательных исследований явления эвфемии в социально-прагматическом, культурно-историческом и коммуникативном аспектах.

Рекомендации по использованию результатов: материалы и результаты исследования могут найти применение в процессе обучения китайскому языку, на лекциях по теории и практике перевода, на спецсеминарах.

Область применения: материалы исследования могут быть использованы в практике преподавания языковедческих дисциплин, таких, как китайский язык, русский язык, лексикология китайского языка, лексикология русского языка, стилистика, культурология, лингвистика, общее языкознание.

РЭФЕРАТ

Куліпа Людміла Ігараўна

Табу і эўфемізмы ў рускай і кітайскай мовах

Структура працы: праца складаецца з уводзінаў, двух глаў, заключэння, спісу выкарыстанай літаратуры.

Аб'ём: 58 с., спіс выкарыстанай літаратуры – 67 пазіцый.

Ключавыя словы: табу, эўфемізмы, супастаўляльны аналіз, кітайская мова, праблема эўфемізацыі, тэматычная група, руская лінгвакультура, кітайская лінгвакультура.

Мэта працы: вывучэнне эўфеміі як лінгвакультурнага феномена і правядзенне параўнальна-супастаўляльнага аналізу табу і эўфемізмаў у кітайскай і рускай мовах.

Аб'ект даследавання: аўтарская картатэка, атрыманая шляхам суцэльнай выбаркі эўфемізмаў з рускіх і кітайскіх мастацкіх і публіцыстычных твораў, матэрыялы з слоўнікаў.

Метады даследавання: апісальны, які ўключае прыёмы назірання, апісання, колькасных падлікаў і супастаўлення; параўнальна-гістарычны метад; прыёмы супастаўляльнага, кампанентнага і кантэкстуальнага аналізаў.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: была дадзена характарыстыка паняццяў табу і эўфемізмаў у працах айчынных (К.Н. Зяленін, А.М. Кацэў, Л.П. Крысін, А.І. Алешчанка, В.П. Масквін, А.А. Рэфармацкі, А.П. Сянічкіна) і замежных даследчыкаў (Л.Н. Саакян, З. Фрэйд, Чжан Чань, Шуай Вэньсі, Чжан Гунгуй, Лі Цзюньхуа); былі разгледжаны спосабы эўфемізацыі ў рускай і кітайскай мовах, а таксама вылучаны іх нацыянальна-культурныя асаблівасці паходжання і камунікатыўныя мэты выкарыстання. У выніку даследавання быў праведзены параўнальна-супастаўляльны аналіз табу і эўфемізмаў на аснове кітайскай і рускай моў, былі супастаўлены тэматычныя групы эўфемізмаў доследных моў, устаноўлены падабенства і адрозненні эўфемістычных адзінак з пункту гледжання іх тэматычнай суаднесенасці.

Навізна працы заключаецца ў тым, што была праведзена дакладнае параўнальна-супастаўляльнае даследаванне табу і эўфемізмаў на аснове моў, якія адносяцца да розных моўных сямей і якія маюць істотныя адрозненні ў фанетычным, граматычным, нацыянальна-культурным аспектах. На бягучы момант спецыяльных супастаўляльных работ на матэрыяле рускай і кітайскай моў налічваецца вельмі мала.

Аktуальнасць тэмы даследавання вызначаецца, з аднаго боку, недастатковай вывучанасцю лінгвакультурных асаблівасцей эўфеміі, у тым ліку параўнальна-супастаўляльнага аспекту эўфемізацыі мовы на матэрыяле рускай і кітайскай моў. З іншага боку, у апошні час, нягледзячы на вывучанасць

эўфемізмаў у лексічным плане, мы не знайшлі больш-менш ґрунтоўных даследаванняў з'явы эўфеміі ў сацыяльна-прагматычным, культурна-гістарычным і камунікатыўным аспектах.

Рэкамендацыі па выкарыстанні вынікаў: матэрыялы і вынікі даследавання могуць знайсці прымяненне ў працэсе навучання кітайскай мове, на лекцыях па тэорыі і практыцы перакладу, на спецсемінарах.

Галіна прымянення: матэрыялы даследавання могуць быць выкарыстаны ў практыцы выкладання мовазнаўчых дысцыплін, такіх як кітайская мова, руская мова, лексікалогія кітайскай мовы, лексікалогія рускай мовы, стылістыка, культуралогія, лінгвістыка, агульнае мовазнаўства.

REPORT

Lyudmila Igorevna Kulipa

Taboo and euphemisms in the Chinese and Russian languages

Structure of the work: the work consists of an introduction, two chapters, a conclusion, a list of the used sources.

Scope: 58 p., the list of the used sources – 67 positions.

Keywords: taboo, euphemisms, comparative analysis, Chinese, euphemization problem, thematic group, Russian linguistic culture, Chinese linguistic culture.

Goal of the work: to study euphemism as a linguistic and cultural phenomenon and conduct a comparative analysis of taboo and euphemisms in Chinese and Russian languages.

Object of research: author's file obtained by an entire selection of euphemisms from Russian and Chinese fiction and journalistic works, materials from dictionaries.

Research methods: descriptive, including methods of observation, description, quantitative calculations and comparison; comparative historical method; methods of comparative, component and contextual analysis.

The results obtained and their novelty: we gave characteric to the concepts of taboo and euphemisms in the works of native (K.N. Zelenin, A.M. Katsev, L.P. Krysin, E.I. Aleschenko, V.P. Moskvina, A.A. Reformatsky, E.P. Senichkina) and foreign researchers (L.N. Sahakyan, Z. Freud, Zhang Chan, Shuai Wenxi, Zhang Gonggui, Li Junhua); we have examined the methods of euphemization in Russian and Chinese and highlighted their national-cultural features of origin and communicative uses. As a result of the research, a comparative analysis of taboo and euphemisms based on Chinese and Russian languages was carried out, thematic groups of euphemisms of studied languages were compared, similarities and differences of euphemistic units in terms of their thematic relevance were established.

The novelty of the work: a thorough comparative research of taboo and euphemisms was carried out on the basis of languages, belonging to different language families and having significant differences in phonetic, grammatical, national and cultural aspects. Now there are very few special comparative works on the material of the Russian and Chinese languages.

The relevance of the research topic: on the one hand, it is determined by insufficient knowledge of the linguistic and cultural features of euphemia, including

the comparative aspect of speech euphemization based on Russian and Chinese languages. On the other hand, recently, despite the knowledge of euphemisms in the lexical plan, we have not found more or less thorough research on the phenomenon of euphemia in the socio-pragmatic, cultural-historical and communicative aspects.

Recommendations for use: materials and research results can be used in the process of teaching the Chinese language, in lectures on the theory and practice of translation, in special seminars.

Application field: research materials can be used in the practice of teaching linguistic disciplines such as Chinese, Russian, lexicology of the Chinese language, lexicology of the Russian language, stylistics, cultural studies, linguistics, general linguistics.